

Position paper: BPA (Bisfenol A) in kunststof

Inleiding

Bisfenol A (BPA) is een chemische stof die door de industrie wordt geproduceerd. Deze wordt hoofdzakelijk gebruikt als toevoeging bij de vervaardiging van een aantal soorten kunststoffen en epoxyharsen. Dit om de eigenschappen van het materiaal te verbeteren. In zeer beperkte mate wordt BPA gebruikt als speciale inkt in thermisch papier, bijvoorbeeld kassabonnen, en als antioxidant in zacht pvc.

Na de polymerisatie blijft er een restfractie BPA in de gevormde kunststof over waardoor deze stof kan worden aangetroffen in de hieruit geproduceerde eindproducten zoals voedselverpakkingen, speelgoed en medische hulpmiddelen. BPA kan o.a. worden toegepast in flessen van hard plastic (polycarbonaat). Ook de epoxyhars-coating in de binnenkant van blikjes kan BPA bevatten.

Achtergronden

Sinds de jaren '90 bestaat er al discussie over de mogelijke gezondheidsrisico's van BPA. Zoals voor de meeste chemicaliën kan een overdosis aan BPA schadelijk zijn. Schade kan ontstaan aan de lever en de nieren. Tevens kan de stof effect hebben op het hormoonstelsel en de vruchtbaarheid. Effecten treden echter slechts op bij hoge blootstelling, ver boven de Europese normen. BPA wordt ook in verband gebracht met obesitas, ADHD, diabetes en prostaatkanker, maar een oorzakelijk verband is hierbij echter nooit aangetoond.

Om meer duidelijkheid te krijgen over de veiligheid van BPA heeft de Europese voedselveiligheidsautoriteit (EFSA) in 2015 een risico-evaluatie voor deze stof uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek, waarbij alle relevante wetenschappelijke studies over BPA werden betrokken concludeerde EFSA dat de blootstelling van mensen aan BPA lager is dan de hoeveelheid die zou kunnen leiden tot gezondheidsrisico's, ongeacht hun leeftijd.

Wel adviseerde EFSA aan de Europese Commissie om de huidige grenswaarden voor de inname van BPA via het voedsel te verlagen. De EC zal dit advies naar verwachting overnemen. Echter in de praktijk zal ook deze aangescherpte norm niet tot knelpunten leiden omdat deze niet zal worden overschreden.

In 2016 heeft het RIVM twee nieuwe Franse studies (van Menard et al), beoordeeld. Daarbij komt zij tot de conclusie dat BPA mogelijk het immuunsysteem van de ongeboren vrucht of jonge kinderen kan schaden. Hierdoor hebben deze mogelijk meer kans om voedselintoleranties te ontwikkelen en kunnen ze gevoeliger worden voor infectieziekten.

Het RIVM heeft vervolgens geadviseerd om de normen voor BPA verder te verlagen.

Op verzoek van de Nederlandse overheid heeft EFSA de conclusies en aanbevelingen van het RIVM onderzocht. EFSA kwam hierbij echter tot het oordeel dat deze rapporten geen nieuwe elementen aanbrachten om haar bestaande standpunten te wijzigen.

Onze visie

Indien BPA voorkomt in kunststof voedsel-contact materialen, kan dit door migratie naar het voedsel in zeer kleine hoeveelheden in het menselijk lichaam terecht komen. Ook door huidcontact met BPA-bevattende stoffen kan BPA opgenomen worden. Dit gebeurt bijvoorbeeld door huidcontact met kassabonnetjes, waarin veelal BPA in de drukinkt wordt toegepast.

Chemicaliën in kunststof en met name BPA staan momenteel volop in de schijnwerpers. Hoewel hiervoor geen harde wetenschappelijke bewijsvoering kon worden aangeleverd, zou BPA, volgens bepaalde wetenschappers en belangengroeperingen, in ons lichaam hormoon-verstorend kunnen werken.

De chemische en kunststofverwerkende industrie is zich bewust van haar verantwoordelijkheid om veilige producten te produceren. Op basis van de huidige inzichten zijn wij ervan overtuigd dat onze producten veilig zijn. Wij ondersteunen verder wetenschappelijk onderzoek naar de risico's van BPA en blijven de ontwikkelingen op dit gebied nauwlettend volgen. Zelf blijven we ook verder onderzoek hiernaar uitvoeren.

Conclusie

De EU heeft in januari 2015 geconcludeerd dat BPA in voedsel-contact materialen geen gezondheidsrisico vormt (1). Ook nieuwe studies hebben dit inzicht niet doen veranderen.

De blootstelling van mensen ligt beneden de hiervoor geldende grenswaarde.

Toch zijn er landen in Europa (bijv. Frankrijk) die een verbod op BPA ingesteld hebben voor voedsel-verpakkingsmaterialen. Omdat niet altijd duidelijk is of de alternatieven veilig zijn, is in Nederland niet voor een verbod gekozen, maar worden producenten erop aangesproken om het gebruik van BPA te verminderen en veiligere alternatieven voor BPA te ontwikkelen. Deze oproep wordt door de industrie actief opgevolgd. Ook initieert en ondersteunt de industrie verder onderzoek naar de risico's van BPA.

Bronnen

- <http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/150121.htm>
- http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Algemeen_Actueel/Nieuwsberichten/2016/RIVM_E_U_normen_BPA_opnieuw_bekijken
- <http://www.efsa.europa.eu/en/topics/topic/bisphenol>
- <http://www.voedingscentrum.nl/encyclopedie/bpa-bisfenol-a.aspx>
- Nieuwsbericht RIVM herziening normen BPA 2016
- Factsheet NWWA naar mogelijke opname BPA vanuit babyflesjes
- <http://www.bisphenol-a-europe.org>